

Termín spuštění rozšířené bezplatné právní pomoci se blíží

I nemajetným by měl poskytnout právní pomoc profesionál

Od 1. července 2018 nabude účinnosti část zákona č. 258/2017 Sb., kterým se mění mj. zákon o advokacii a který zakotvuje nový, rozšířený systém bezplatné právní pomoci poskytované advokáty na základě určení Českou advokátní komorou (ČAK, Komora). Společně se změnou zákona nabudou účinnosti i další prováděcí předpisy.

Novelou zákona o advokacii se od 1. července 2018 rozšíří státem hrazená právní pomoc osobám, které si nemohou z důvodů majetkových a příjmových dovolit vybrat a zaplatit vlastního advokáta.

Stávající systém určování advokátů dlouhodobě provozovaný Českou advokátní komorou se tedy mění a nově bude realizován ve třech samostatných formách právní pomoci:

- určování k poskytnutí **právní porady**;
- určování k poskytnutí **právní porady cizincům** umístěných v zařízení pro zajištění cizinců nebo v přijímacím středisku;
- určování advokátů k poskytnutí **právní služby**.

Agendu určování advokátů k poskytování bezplatné právní pomoci bude administrativně zpracovávat **pro celé území ČR pobočka ČAK v Brně**.

„Do současné doby byla bezplatná právní pomoc poskytována advokáty buď zcela zdarma či za sníženou odměnu, maximálně část režijních nákladů byla advokátům uhrazena Komorou, tedy opět z prostředků advokátů. I poskytování právního poradenství v regionech bylo pro potřebné zcela zdarma a organizace šla na náklady ČAK. I proto Komora usilovala dlouhé roky o systémové řešení, aby nesuplovala stát, ale aby se stát na této pomoci podílel. S novelou zákona o advokacii se to konečně alespoň částečně podařilo,“ uvedl na úvod místopředseda ČAK Mgr. Robert Němec, LL.M.

JAK DOSUD FUNGUJÍ PRÁVNÍ PORADY?

ČAK zajišťovala bezplatnou právní pomoc pro osoby, které si ji nemohly z důvodů příjmových a majetkových dovolit, již odněpaměti. Nejdříve prostřednictvím tzv. advokátních poraden a v posledních zhruba 12 letech v podobě informativních právních porad ve všech regionech ČR, jejichž účelem bylo poskytnutí základních informací k jednotlivým případům, aby daná osoba získala přehled o svých právech, povinnostech a možnostech dalšího postupu. Advokáti se v poskytování těchto krátkých informativních porad pravidelně střídali, jednotliví regionální zástupci ČAK měli a v posledních dnech ještě mají organizaci těchto porad upravenou dle konkrétní situace v jejich regionu. Například v Praze a v Brně se k takové poradě musí objednat na ČAK, v jižních, západních a východních Čechách je možné na určené místo přijít i bez objednání.

„Poskytování bezplatných právních porad je veřejně prospěšnou činností advokátů pro osoby, které se s ohledem na své poměry potřebují zorientovat v právní situaci, ve které se ocitly. Tyto bezplatné právní porady ale nemohly a ani do budoucna nemohou v žádném případě

zcela nahradit poskytnutí právních služeb jednotlivými advokáty v plné šíři, tedy nemohou zahrnovat podrobné studování spisů, zpracování podrobných právních rozborů nebo sepisování listin, např. žalob anebo jiných podání, smluv...“ vysvětluje místopředseda ČAK Němec.

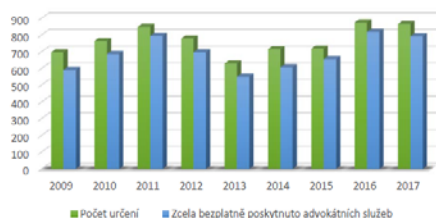
JAK DOSUD FUNGUJE URČENÍ ADVOKÁTA K POSKYTNUTÍ PRÁVNÍ SLUŽBY?

Pokud na základě bezplatné právní porady, ale i bez ní, vyvstala potřeba poskytnutí přímo právních služeb ve větším rozsahu, tedy zastupování v řízení před soudem nebo jiným orgánem, sepsání listiny apod., a klient si nemohl dovolit vybrat advokáta podle svého uvážení, mohl se ze zákona o advokacii obrátit ještě na Komoru jako na místo poslední pomoci a požádat zde o tzv. určení advokáta k poskytnutí takové služby za sníženou odměnu či zcela zdarma.

„Dosavadní podmínky tohoto určení upravuje zákon o advokacii. Klient musí vyplnit speciální formulář k doložení těchto podmínek, kterými jsou Žádost o určení advokáta a Prohlášení o příjmových a majetkových poměrech žadatele. Oba tyto formuláře jsou stále k dispozici na webových stránkách www.cak.cz v sekci pro veřejnost,“ uvádí k současné praxi ředitelka pobočky ČAK v Brně JUDr. Irena Schejbalová.

Statistika určování advokátů 2009 – 2017

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Počet žádostí	2927	2975	3126	2962	2705	2872	1401	1703	1678
Korespondence	2487	3166	3355	3064	2796	3109	3502	4051	4623
Počet určení	695	763	847	778	628	715	719	873	864
Ústavní stížnosti	434	519	554	432	372	372	362	528	481
Občanskoprávní	149	153	150	217	118	136	144	119	49
Průměr určení měsíčně	58	63	70	65	52	59	59	73	72
Zcela bezplatně poskytnuto advokátních služeb	590	685	793	695	550	606	654	817	791

Z tabulky je možné vidět, jak se vyvíjel počet žádostí a počet určení advokátů v posledních letech v systému založeném na poskytování pomoci prostřednictvím regionálních středisek. Ten bude k 30. 6. 2018 ukončen a veškerou agendu bude vyřizovat centrálně pobočka ČAK v Brně. „Rozhodně to neznamená, že se žadatelům cesta k advokátovi prodlouží a že pro poradů budou muset cestovat do Brna. To by bylo velké nedorozumění. Naopak, žadatel nebude leckdy muset ani do příslušného krajského města, ale Komora mu určí advokáta co možná místně nejbližšího,“ představuje budoucí fungování právních porad ředitelka brněnské pobočky ČAK Schejbalová.

NOVÝ SYSTÉM PRÁVNÍCH PORAD A URČENÍ ADVOKÁTA K POSKYTNUTÍ PRÁVNÍ SLUŽBY

Česká advokátní komora povede od 1. 7. 2018 neveřejný seznam žadatelů o poskytnutí právní služby a zároveň také eviduje seznam advokátů, kteří vyslovili souhlas s poskytováním bezplatné právní pomoci, a z tohoto seznamu pak budou jednotliví advokáti žadatelům

vybírání. Pokud by nebylo možné vybrat v konkrétním případě advokáta ze seznamu těchto souhlasících advokátů, může Komora určit k poskytnutí takové pomoci i advokáta, který svůj souhlas výslovně neudělil, ale zapsaným advokátem je. Hlavními kritérii pro výběr bude bydliště žadatele, nebo místo, kde má být právní služba poskytována, např. sídlo soudu, sídlo věznice a podobně.

Kdo bude splňovat podmínky pro poskytnutí právní porady? Průměrný měsíční příjem žadatele nebo osob s ním společně posuzovaných nesmí za posledních 6 měsíců před podáním žádosti přesáhnout **trojnásobek životního minima** a žadatel nebude ve věci, v níž mu má být právní porada poskytnuta, zastoupen jiným advokátem. Žádosti o poskytnutí právní porady se budou podávat na formuláři stanoveném vyhláškou Ministerstva spravedlnosti. Žadatel bude povinen nejpozději spolu s podáním žádosti uhradit Komoře poplatek za vyřízení žádosti ve výši 100 Kč.

Právní porada bude schůzkou informativního charakteru, kde advokát žadateli neseписuje žádné podání, smlouvu či listinu, a její délka je minimálně 30 minut a maximálně 120 minut ročně. U každého žadatele bude vyčerpaná doba ročního limitu na poskytnutí právní služby evidována.

„Pokud už půjde přímo o určení advokáta k poskytnutí právní služby, bude po 1. 7. 2018 základním kritériem předmět požadované právní služby a to, zda je žadatel schopen zajistit si právní službu jiným zákonným způsobem. Rozdíl oproti předchozímu určování advokátů bude i v tom, že Komora bude posuzovat předmět právní služby, např. zda nejde o zjevně bezdůvodné uplatňování práva,“ dodává místopředseda ČAK Němec.

Česká advokátní komora je zastáncem filosofie, že je třeba zaručit všem občanům přístup k právní pomoci a že i ta, která je poskytovaná nemajetným klientům, by měla být vždycky fundovaná a kvalitní, tedy poskytnutá právními profesionály, jimiž jsou v nejuniverzálnějším slova smyslu v ČR právě advokáti. ČAK se bude proto této problematice intenzivně věnovat a je připravena zajistit i tolik potřebnou osvětu.

Od 1. 7. 2018 najdou žadatelé na webu ČAK www.cak.cz všechny potřebné informace. Je důležité, aby se k aktivitě ČAK přidala i média a zájemci o bezplatnou právní pomoc se tak o nové úpravě dozvěděli včas a připravili se na splnění podmínek k jejímu poskytnutí.

Otázky a odpovědi k bezplatné právní pomoci najdete v příloze.

Pro další informace kontaktujte:

PhDr. Iva Chaloupková,
vedoucí odboru vnějších vztahů a tisková mluvčí
České advokátní komory

Národní 16 | 110 00 Praha 1
Tel.: (+420) 273 193 160 | Mob.: (+420 777 206 330)
E-mail: chaloupkova@cak.cz

www.cak.cz | [@CAK_cz](https://twitter.com/CAK_cz)

PS. Pokud by vám z dnešní tiskové konference „utekly“ nějaké informace, můžete si je kdykoliv znovu připomenout [videopřenosem](#).